

D 5621 / 2001

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO XVII — ŠTEVILKA 1

JANUAR 1984

POŠTINA PLAČANA

Cilji in smernice ter izhodišča za politiko planiranja v Lesni v letu 1984

V mesecu decembru lani so tekle razprave o smernicah in ciljih za politiko planiranja v Lesni. Smernice so obravnavali v samoupravnih organih, usklajevali so jih po posameznih panogah, delavski svet delovne organizacije pa jih je sprejel na seji 23. 12. 1983 s pripombami, ko so bile utemeljene.

Smernice so bile izdelane na podlagi samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana Lesne za obdobje 1981—85 in ključnih ciljev družbenega in gospodarskega razvoja, ki so opredeljeni v načrtu uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v SR Sloveniji ter v zvezni in republiški resoluciji za leto 1984 ter ob upoštevanju pogojev gospodarjenja in tržnih razmer.

Naš nadaljnji razvoj, prav tako pa tudi življenjski standard vseh zaposlenih, bo neposredno odvisen od izrabe možnosti, ki jih imamo pri povečanju dohodka s povečano proizvodnjo, zmanjševanjem vseh vrst stroškov, boljšim izkoriščanjem delovnega časa in proizvodnih zmogljivosti ter spodbudnejšim nagrajevanjem po delu. Zavzemati se bo potrebno zlasti za uresničitev naslednjih ciljev:

— nadalje razvijati samoupravne družbenoekonomske odnose in krepiti ustavni položaj delavcev,

— krepiti delovno organizacijo in organizirati take TOZD, ki bodo zagotavljali socialno in materialno varnost delavcev,

— povečati izkoristek obstoječih kapacitet z odpravo ozkih grl v proizvodnji in s tem doseči maksimalno proizvodnjo,

— povečati produktivnost z boljšo organizacijo dela in boljšim izkoristkom delovnega časa ter nagrajevanjem po doseženih rezultatih,

— povečati izvoz na konvertibilno območje v skladu z resolucijo,

— dosledno izvajati varčevalne ukrepe in iskati notranje rezerve,

— zmanjšati porabo uvoženih materialov in jih nadomestiti z domačimi,

— skrajšati roke za izdelavo ter nabavo materialov,

— optimizirati zaloge gotovih izdelkov, surovin in pomožnih materialov,

— poostri in okrepiti izhodno kontrolo izdelkov in vhodno kontrolo materialov,

— doslednejše usklajevati prodajo, proizvodnjo in nabavo,

— zaradi povečanja izvoza in zmanjšanja zastojev zaradi pomanjkanja materialov se mora izvozni in nabavni sektor kadrovsko okrepiti,

— pridobiti nove kupce in povečati direktno prodajo na domačem in tujem trgu,

— pospešiti razvoj novih izdelkov z več vloženega dela,

— povečati koeficient obračanja in zboljšati likvidnost,

— pridobiti čimveč mladine — osmošolcev za poklic gozdar in lesar,

— dopolniti samoupravne akte za reelekcijo vseh pomembnih delovnih mest za učinkovitejše gospodarjenje v TOZD in DSSP ter interni banki,

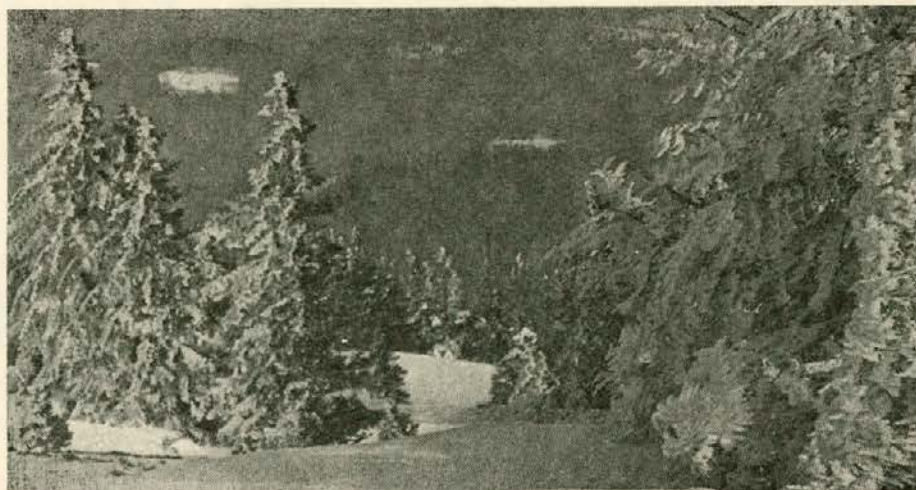
— izkoristiti zimski čas za praktično prikazovanje zmanjšanja stroškov za rentabilnejše poslovanje po posameznih skupinah,

— pridobiti manjkajoče kadre za izvrševanje pomembnejših del in nalog v proizvodnji,

— uvesti stimulatивnejše nagrajevanje uspešnega dela,

— mesečno analizirati dosežene rezultate ter sproti sprejemati ukrepe za preprečevanje izgub.

Poslovodni odbor

Ocena gospodarjenja za leto 1983

Dosegli bomo fizični obseg proizvodnje in finančne rezultate, kot smo planirali, nekoliko pa bomo zaostajali pri izvozu — so ocenili direktorji TOZD Lesne na zadnjem kolegiju v mesecu decembru.

Gozdarji so ocenili na osnovi rezultatov fizičnega obsega proizvodnje v enajstih mesecih, da bodo do konca leta dosegli plan proizvodnje. Predvidevali so 2% presežek pri iglavcih, pri listavcih pa bodo dosegli 2/3 plana.

V enakem obsegu kot pri nas se giblje tudi celotno slovensko gozdno gospodarstvo, ki je v 11 mesecih leta 1983 doseglo že 94% planiranih količin.

Dejavnost gojenja gozdov so gozdarji zaključili že v enajstih mesecih, urejanje pa teče v skladu s planom.

Izvedene bodo tudi planirane investicije, razen gradnje gozdnih cest in vlak.

Do konca leta 1983 bodo planirane količine izpolnili tudi v TOZD gradnje, prav tako TOZD transport in servisi, ki bo nekoliko v zaostanku s splošnimi prevozi, pri proizvodnji žičnic pa bo presegel planirane količine.

Lesarji so ocenili, da bo fizični obseg proizvodnje dosežen z 98%. Fizični obseg proizvodnje pa ni edino merilo, saj so prodajni plani doseženi že v novembru. Žage bodo dosegle 100% proizvodnjo, TIP bo zaključil nekje z 99%, TP Pameče s 102%, TP Prevalje s 104%, TSP Radlje-Podvelka 94% po sanacijskem programu, Nova oprema pa je v enajstih mesecih dosegla samo 81% planiranih količin. Pri Novi opremi je še vedno problem pomanjkanje reprodukcijskih materialov.

Tudi na področju prodaje bo letni plan v glavnem izpolnjen, razen pri izvozu.

Trend prodaje se ob koncu leta sicer zmanjšuje, vendar ne v takšnem obsegu kot je sicer značilno za ta čas.

Ocenjujejo, da s plasmajem osnovnih izdelkov v naslednjih letih ne bo problemov. Na domačem trgu je perspektiva prodaje enaka, kot je bila v letu 1983, planirajo pa, da bo letos za 20% večja prodaja na osnovi povezovanja z LESNINO in drugimi.

V tem letu predvidevajo tudi višje cene stavbnega pohištva in so povišanje cen predlagali tudi ostalim proizvajalcem stavbnega pohištva.

Na kolegiju so ocenili, da bodo tudi finančni rezultati ugodni, saj je bila fakturirana realizacija dosežena že v enajstih mesecih.

Tudi na področju osebnih dohodkov se je stanje prvih mesecev 1983 pa proti koncu leta izboljševalo tako, da bodo konec leta 1983 osebni dohodki za 21% višji (poprečni — skupaj Lesna) kot so bili planirani.

Ida Robnik

IMENOVANJE POSLOVODNEGA ODBORA

Delavski svet delovne organizacije je na seji dne 23. 12. 1983 imenoval predsednika in člane poslovodnega odbora, ki bodo svoje naloge opravljali od 20. 1. 1984 dalje štiri leta.

Imenovani so bili:

predsednik — Demeter-Mitja Horvat, predm. uč. soc.
član za gozdarstvo — Hubert Dolinšek, dipl. ing. gozd.
član za lesarstvo — Miroslav Čas, dipl. ing. stroj.
član za poslovno informatiko in finance — Marija Mihelj, dipl. oec.

I. R.

Remont Mislinjske Žagalnice

O dotrajanosti nekaterih strojev v TOZD žaga Mislinja smo pisali že pred dvema letoma. O tem, kako bi modernizirali mislinjsko žago, je bilo napisanih več predlogov. Rodile so se tudi ideje o preusmeritvi proizvodnje. Vendar čas, v katerem živimo, ni naklonjen večjim investicijam. Mislinjski žagarji pa se pred problemi niso ustavili. Zadeve so urejali, kakor se je pač dalo: z izboljšavami in zamenjavo oz. obnovo nekaterih izrabljenih delov so podaljšali življenjsko dobo delovnim napravam. Tako so si izboljšali delovne pogoje, saj je sedaj na žagi bistveno manj nevarnih in fizično napornih delovnih opravil.

Pod žagalnico so montirali transporter za odstranjevanje lubja in

lesnih ostankov za transport lesnoin-dustrijskih ostankov izpod žagalnice v kesone. Prej sta ta dela opravljala dva delavca, ki sta odvažala ostanke s samokolnico. Ta naprava je plod sodelovanja med lesarskim sektorjem in TOZD TOM Mežica in pomeni tehnično izboljšavo.

Pri omenjenem transportu je odpravljeno težko fizično delo, saj nadomešča delo dveh fizičnih delavcev, nastali pa bodo tudi prihranki in nabavna vrednost transporterja bo nadomeščena v kratkem času.

Odsesovanje lesnega prahu in žagovine izpod žagalnice od obeh polnojarmenikov je bilo neustrezno in neučinkovito. Odsesovalne cevi so zamenjali z novimi in s tem bistveno

izboljšali transport lesnih ostankov od obeh polnojarmenikov.

Zaradi varstva pred požari in boljšega čiščenja kletnih prostorov so tla betonirali. Iz istega razloga so jeseni 1983 montirali nov kontejner za skladiščenje goriv in maziv, ker je bil star popolnoma iztrošen.

V sami žagalnici so na glavni gredi polnojarmenika zamenjali drsne ležaje z valjčnimi. Tako so preprečili pogoste lome drsnih ležajev, mazanje glavne gredi ni več problematično, povečala pa se je tudi produktivnost dela zaradi manjših zastojev.

Med remontom so uspešno zamenjali strojne sklope transporterjev v žagalnici, ki so bili že popolnoma iz-

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)

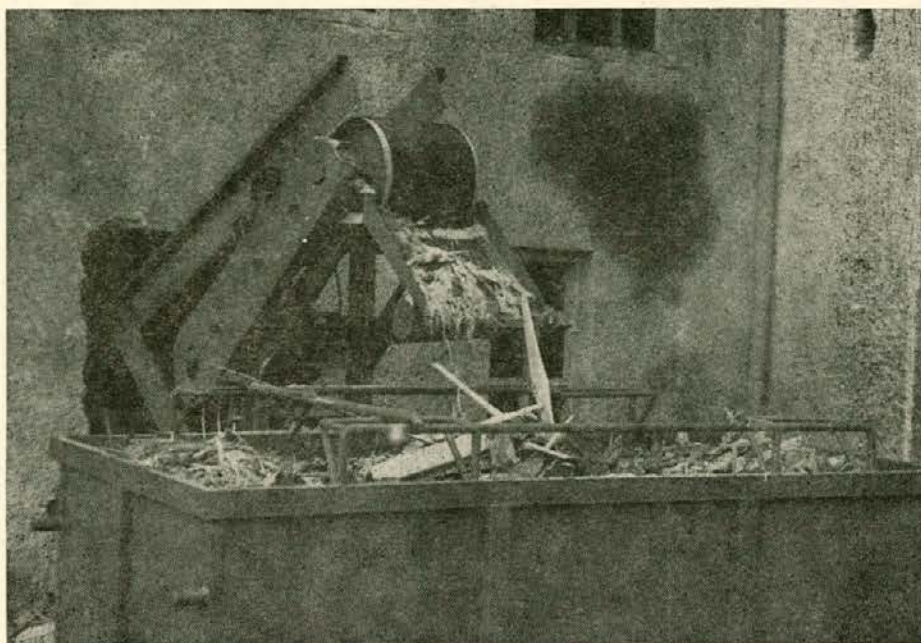
trošeni in so povzročali nenehne zastoj v proizvodnji. Posodobili so tudi transport žaganega lesa iz žagalnice tako, da so del zastarelih tirnic odpravili, transport z vagončki pa nadomestili s transportom z viličarjem. S tem so humanizirali delo in odpravili težka fizična opravila.

Velike probleme, ki so jih imeli s sušenjem lesa, so odpravili s postavitvijo nadstrešnice za naravno sušenje lesa.

Stroški remonta so bili nekoliko višji, kot so jih planirali, vendar so z dobrim poslovanjem in dokaj ugodnim finančnim rezultatom v lanskem letu povišane stroške pokrili.

Ob remontu so delavci TOZD žage Mislinja ugotovili, da je sodelovanje med žago in lesarskim sektorjem DSSP zelo uspešno.

Ida Robnik

Mehaniziran transport lubja in lesnih ostankov od obeh polnojarmenikov iz žagalnice v Mislinji

Ekonomska upravičenost, pomen in delovanje UKV zvez

Vsaka UKV zveza je mnogo cenejša kot telefonski poziv, poleg tega pa ima še to prednost, da lahko postajo vgradimo v vozilo, oziroma kličemo s terena s prenosno postajo. Dejstvo, da ima lahko podjetje ob katerem koli trenutku zvezo s svojimi obrati, delovišči in vozili, gotovo pripomore k boljši izrabi delovne sile in mehanizacije. V koliki meri nam uspe z zvezami izboljšati organizacijo dela v nekem podjetju, je seveda odvisno od specifičnih razmer. Pri nas v ta namen še ni bilo narejene nobene statistične raziskave. Če lahko verjamemo raznim neuradnim virom, so razna cestna, transportna in gradbena podjetja, ki so vgradila UKV postaje v svoja vozila, dosegla tudi do 50% boljši izkoristek voznega parka, s tem pa tudi ekonomsko izboljšala svoje poslovanje.

Radio zveze, ki so bile sprva izključno domena služb kot npr.: vojska, pomorstvo, pošta itd., so danes marsikje že nepogrešljiv del investicijske opreme v sodobno organiziranih delovnih organizacijah in službah.

Tudi pri nas se uporaba brezžičnih zvez nezadržno širi. Radijske zveze se koristno uporabljajo za uspešno izvajanje operativnih gozdarskih del na območju gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec in občinah, kjer so naši tozdi, kakor tudi za hitro ob-

veščanje delovnih skupin ter mehanizacije oziroma transportnih sredstev. Služijo za obveščanje in hitre intervencije v primeru nesreč pri delu, za povezovanje med posameznimi službami na terenu, za zavarovanje nevarnih točk pri spravilu lesa in pri delu na žižnicah, kakor tudi za potrebe civilne zaščite in potrebe narodne obrambe.

Zaradi tega se mi zdi prav, da kratko opišem o širjenju radijskih valov, frekvenčnem prostoru in tehničnih rešitvah na področju brezžičnih zvez.

Elektromagnetno delovanje, ki ga uporablja današnja radijska tehnika, obsega valovne dolžine od nekaj kilometrov do nekaj milimetrov. Značaj in možnost razširjanja elektromagnetskega valovanja je odvisno od njegove valovne dolžine. Čim daljši so valovi, tem bolj se uklanjajo od raznih preprek, se odbijajo od zemeljskega površja in ionosfere. Kilometrski valovi prodirajo globoko pod zemljo, za centimetrske valove pa že običajen dež ovira.

V grobem so razdeljene radijske frekvence na tale področja:

področje
dolgi valovi
srednji valovi
kratki valovi
ultra kratki valovi
mikro valovi
frekv. razponi

30 — 300 KHz
0,3 — 3 MHz
3 — 30 MHz
30 — 3000 MHz
nad 3 GHz
valovna dolžina
100—1 km
1000—100 m
100—10 m
10—0,1 m
pod 10 cm

Področje dolgih, srednjih in kratkih valov je že zdavnaj prenatrpano z radiofuzijo ter pomorskimi in raznimi vojaškimi službami. Zato pride v poštev za radio zveze v gospodarstvu le UKV (ultra kratki valovi) področje. Tu je zaradi omejenega dometa UKV valov po zemeljski površini še nekaj prostora. Poleg tega se UKV, z razliko od daljših valov, ne odbija od ionosfere in se ne vrača nazaj na zemljo. Tako lahko istočasno uporabljamo enake frekvence, če so oddajniki med seboj dovolj oddaljeni. Poleg valovne dolžine je za radijsko zvezo zelo važna razdalja med oddajnikom in sprejemnikom, saj moč radijskih valov upada s kvadratom razdalje od izvira.

Princip brezžične telefonije

Vsaka sprejemna oddajna postaja potrebuje svoj lastni sprejemnik in oddajnik. Kadar oddajnik in sprejemnik delata na istem frekvenčnem

(Nadaljevanje s 3. strani)

kanalu, govorimo o simpleksnem načinu pogovora. Značilnost simpleksne zveze je v tem, da istočasno ni mogoča zveza v obeh smereh, temveč lahko prvi korespondent le sprejema, medtem ko drugi oddaja in obratno. Zvezo, ki istočasno poteka po dveh frekvenčnih kanalih, imenujemo dupleksno. Tu je način pogovora tak kot prek telefona. Ker pa so dupleksne naprave dražje kot simpleksne in zasedajo dva kanala, se običajno uporabljajo simpleksne zveze. V našem primeru sta to kanala 2 in 3. Kadar zaradi prevelike razdalje ali pa prevelikih ovir med postajama ne moremo vzpostaviti direktne zveze, lahko to storimo prek relejne postaje. UKV relejna postaja mora istočasno sprejemati in oddajati. Ker pa zaradi povratnega sklopa

ne more oddajati in sprejemati na istem frekvenčnem kanalu, uporabljamo dva kanala. Zato mora biti relejna postaja dupleksna, čeprav poteka prek releja simpleksni način pogovora. Tedaj govorimo o semidupleksni zvezi. V našem primeru je to kanal 1. Nužen pogoj za brezhibno delo sprejemno-oddajne postaje je dobra antena. Posebno važna je prilagoditev antene na oddajnik in sprejemnik, njena sevalna karakteristika, polarizacija in ojačanje. Ojačanje antene je navadno podano v (decibel) dB. Bolj, ko je antena usmerjena, večje je ojačanje.

Antena je tisti del postaje, ki je izpostavljen vsem vremenskim vplivom. Zato mora biti primerno zaščitena proti koroziji, zavarovana proti streli in dimenzionirana proti vetru in ledu. Najbolj razširjene antene s

krožnim sevanjem so koaksialni dipoli, Ground plane antene in paličaste avto antene. Za usmerjene antene z ojačanjem pa se običajno uporabljajo Yagi antene, ki so podobne TV antenam.

Na koncu ne bi bilo napak omeniti, da vsaka oddajna postaja potrebuje dovoljenje za delo. Za vse oddajne postaje daje dovoljenje za postavitev zvezna uprava za radijski promet v Beogradu, dovoljenje za delo pa republiški sekretariat za gospodarstvo, odnosno komite za promet in zveze.

V naslednji številki pa bi še kaj povedal o tehničnih rešitvah UKV zvez v naši delovni organizaciji, prav tako pa bi podal nekaj nasvetov za boljše koriščenje in delo z oddajno-sprejemnimi postajami.

Vojko Kovačič

KUD Gozdar Črna v letu 1983

Kulturno društvo Gozdar je organizirano v okviru osnovne organizacije sindikata TOZD gozdarstvo Črna. Združuje kulturne potrebe gozdnih delavcev, delavcev na žagi, kmetov kooperantov, zadnje čase pa tudi vedno več delavcev iz drugih poklicev in podjetij.

V lanskem letu so imeli skupaj 20 nastopov, kar pomeni skoraj dva nastopa na mesec. To dokazuje, da je bilo društvo v minulemu letu zelo aktivno. Največ nastopov je imela skupina diatoničnih harmonikarjev, kar 12, moški pevski zbor je nastopal 10-krat, folklorna skupina 9-krat in dramska skupina 6-krat. Na petih nastopih so sodelovale vse sekcije.

Na občnem zboru društva v mesecu decembru so pregledali delo v tekočem letu, sprejeli so plan dela za leto 1984 in finančni plan ter izvolili nova vodstva.

Poročila predsednikov sekcij so bila kritična. Vsi so govorili o slabi udeležbi članov sekcij na vajah. Zaradi tega so imeli težave pri izvajanju programov, saj so se morali pevci in harmonikarji zaradi manjkajočih po dvakrat ali trikrat učiti isto pesem, prav tako pa plesna skupina, ki je morala zaradi manjkajočih večkrat ponavljati začetne korake.

Člani so povedali, da marsikdaj izostajajo iz objektivnih razlogov. Posebno to velja za člane, ki so oddaljeni iz Črne. Marsikdaj se niso udeležili vaj zaradi prevoznih stroškov, ki jim jih ni nihče poravnal.

Harmonikarji so tarnali, da nimajo enotnih oblek, pa tudi instrumente imajo svoje.

Razprava je torej tekla o denarju, ki ga društvo nima dovolj za svoje delovanje. Tudi plan stroškov za prihodnje leto je pripravljen tako, da vseh potreb ne bo mogoče pokriti. Za prevozne stroške so namenili dovolj denarja, ne bodo pa mogli opremiti vseh sekcij z oblekami in drugimi rekviziti, kot bi želeli.

Ko so govorili o denarju, so se dotaknili tudi Kulturne skupnosti Ravne in menili, da preveč administrativno obravnava kulturno dejavnost društva GOZDAR, ne evidentira vseh njihovih nastopov in tudi premalo sodeluje s sredstvi. V bodoče pričakujejo več sodelovanja s kulturno skupnostjo.

Beseda pa ni tekla samo o problemih. Bogata dejavnost društva je pravi kazalec, da je društvo doseglo svoj namen.

Ob koncu so izvolili tudi novo vodstvo. Za predsednika je bil imenovan Anton Kajzer, ki ima tudi največ zaslug za ustanovitev društva. Predsednik pevskega zbora bo Alojz Kremzer, člana pa Miran Čas in Stanko Klemenc. Folklorni skupini bo v tem letu predsedoval Hubert Stopar, člana pa

Pevci KUD Gozdar so s pesmijo otvorili občni zbor društva

bosta Slavko Rosc in Metka Jug. Za predsednika dramsko-recitacijske skupine je bil izvoljen Ivan Travnekar, za člana pa Zoran Mlakar in Mara Dretnik. V odbor diatoničnih harmonikarjev so bili izvoljeni Alojz Pratnekar za predsednika, Andrej Hercog in Emilija Kaker pa za člana.

Za podpredsednika društva Gozdar je bil izvoljen Miran Čas, dipl. ing., za tajnico Dušica Napotnik in za blagajničar-ko Jožica Čepin.

I. Robnik

Predsednik, Mlakar Zoran, je najboljši zaslužnim podelil knjižne nagrade

Srečanje mladih DO Lesna in DO Česma v Bjelovaru

Na prvem srečanju mladih iz DO Lesna in DO Česma, ki je bilo 2. in 3. julija v Slovenj Gradcu, smo se dogovorili, da bi prišlo do ponovnega srečanja še letos. Mladim iz Bjelovarja smo vrnili obisk 22. in 23. oktobra. Šestnajst članov naše »odprave« je v soboto 22. oktobra okrog 11. ure prispelo v Bjelovar, v DO ČESMA, kjer so nas nestrpno pričakovali gostitelji. Po prisrčnem sprejemu in seznanitvi programa smo si najprej ogledali tovarni furnirja in ivernih plošč. Tu so nas seznanili s potekom proizvodnje, o kapacitetah, o težavah, s katerimi se srečujejo v sedanjih težkih gospodarskih pogojih. V tovarniških prostorih smo imeli tudi kosilo, nato pa smo se odpravili na prvo športno srečanje in to v nogometu na mestnem stadionu. Vsi člani naše ekipe so ob koncu srečanja menili, da rezultat sploh ni važen, ampak važno je sodelovanje in da jim bomo drugič vrnili z isto mero. Dan se je počasi nagibal proti večeru in vsi skupaj smo se odpravili na lovsko kočjo, nekoliko oddaljeno od mestnega središča. Obilna večerja in izmenjava daril sta dvignili »temperaturo« družbenega srečanja. Ob zvokih ansambla, ki je poskrbel za veselo vzdušje, je na »sceno« stopil tudi naš kantavtor Dare, ki je gostitelje zelo prijetno presenetil s svojo izvirno pesmijo. Razpoloženje se je iz ure v uro stopnjevalo, tako da smo na uro pravzaprav pozabili in na koncu je vse skupaj skoraj presenetilo jutro.

V nedeljo dopoldan je bil kegljaški dvboj v domu mladine »7 sekretarjev

SKOJ«. Tudi tukaj so bili boljši naši gostitelji, vendar ne tako prepričljivo kot v nogometu. Po končanem dvoboju smo si ogledali spominski muzej Josipa Broza-Tita v Velikem Trojstvu, kjer je živel in delal tovariš Tito v letih 1921 do 1925 in položili venec na grob dveh prehitro umrlih otrok tovariša Tita — Hinka in Zlatice Broz. Na sestanku, ki

je sledil, smo se dogovorili o nadaljnjem sodelovanju, srečanja naj bi postala tradicionalna in to enkrat letno, večjo pozornost pa bomo posvetili predvsem problemom mladega človeka v današnji družbi in reševanju problemov in izkušnjam na gospodarskem in političnem področju.

Darko Ajd

Mladinci Lesne in Česme Bjelovar

Zmagal je pogum

Lepa jesen me je zvalila v naravo in na pot spominov — na tisto pot, ki sem jo med vojno tolikokrat prehodila.

Bil je mesec avgust, lep sončen dan je bil, sončni žarki so tako lepo obsvetili Mršolske hribe, da sem se odločila in šla peš iz Žerjava po Jazbini. Pot se vijugasto vleče proti Čemerju, tam ob stezici, ki pelje v sam dom Čemerje, ki je danes last gozdnega gospodarstva v Črni. Leta 1944 je tam živel Ludvik Viternik, hlapec Matevž in kuharica Urška. Ta je doma nekje iz Koroške, pogumna je bila ta kuharica, kar pri-sluhnite, kako je ugnala Nemce v Črni.

V Javorju pri Kuhelnu je med vojno živel srečna družina. Oče Jožef je hodil v Žerjav. Kot rudar je kaj kmalu začel sodelovati z OF. Tamkajšnji knapi so mu dajali čevlje, ki jih je potem Jožef Plesec nesel domov in dal partizanom.

Vendar to ni ostalo skrito Nemcem. Tistega junijskega dne, 1944. leta, pa so se Nemci iz Črne namenili, da to družino izselijo. Prišli so in takoj je morala žena Urška povezati culo in že se je vil žalosten sprevod proti Čemerju. Mati je nesla culo oblek in naj-

manjšega sina v naročju, starejša dva sta se tesno stiskala k materi, ob strani pa je šla še stara mati.

Ko so to Kuhelnovo družino gnali ravno po tej poti, ki pelje pod Čemerjem, je kuharica zagledala to družino. »Ne, ne boste jih hudiči uničili, te matere in otrok! Matevž, napreži mi konja in pripravi koleselj, jaz pa se napravim in se peljem v Črno nad Nemce!«

Res, kaj kmalu so konji z Urško zdirjali proti Žerjavu, pa naprej v Črno. Vsa razburjena je pred nemško postajo ustavila konje in vstopila. Ravno so v drugi sobi zasliševali Kuhelnovo mater. Kuharica Urška je pogumno stopila pred oficirja in začela prositi, naj spusti mater in otroke. »Kaj pa mislite, da bi vam mogli narediti ti nebolglijeni otroci, saj še govoriti ne morejo v redu, kaj da bi vam naredili krivico?«

Oficir in ostali vojaki so osupnili, ker jim je ta žena tako pogumno govorila. Spogledali so se, kdo je kriv, da je ta družina med njimi. Čez čas pa se je oficir obrnil proti vojakom in rekel: »Ženite to družino nazaj domov, odkoder ste jih prignali.«

Kolona vojakov in med njimi mati s tremi otroci, ob njih pa babica, se je pomikala nazaj po Jazbini. Najmlajšega sina pa je nesel nemški vojak. Mati ni več mogla, tako jo je utrudila pot. Domov so se vrnili srečno, vendar je mož že odšel v partizane, kot terenc.

Plesec Jožef je delal na okrožju na Vernarci pri Starem. Dobil je ilegalno ime »Jurij«. Po svobodi se je vrnil nazaj na Kuhelnovo kmetijo, a jo je opustil in bil logar v Črni.

Sedaj živi v centru Črne in je upokojen, z ženo in njim sva se srečala v avgustu, ko je bil turistični teden. Takrat sva se tudi spomnila tega žalostnega dogodka.

Domenili smo se, da ta dogodek opišem. Ker je bil mnogo let v službi pri gozdarstvu Črna, bi rad o tem bral v Viharniku.

Jaz pa sem spoznala lepo urejene nove ceste, ki povezujejo kmete pod Uršljo goro in Javorjem. Sedaj ne velja več pesem, ki smo jo peli med vojno.

Pod Uršeljsko goro so ozke steze
te niso za fante, so le za koze.

Danes bi se lahko glasila drugače:
Pod Uršeljsko goro so bele ceste,
po njih se vozijo mladi ljudje.

Štefka Melanšek

Proslava

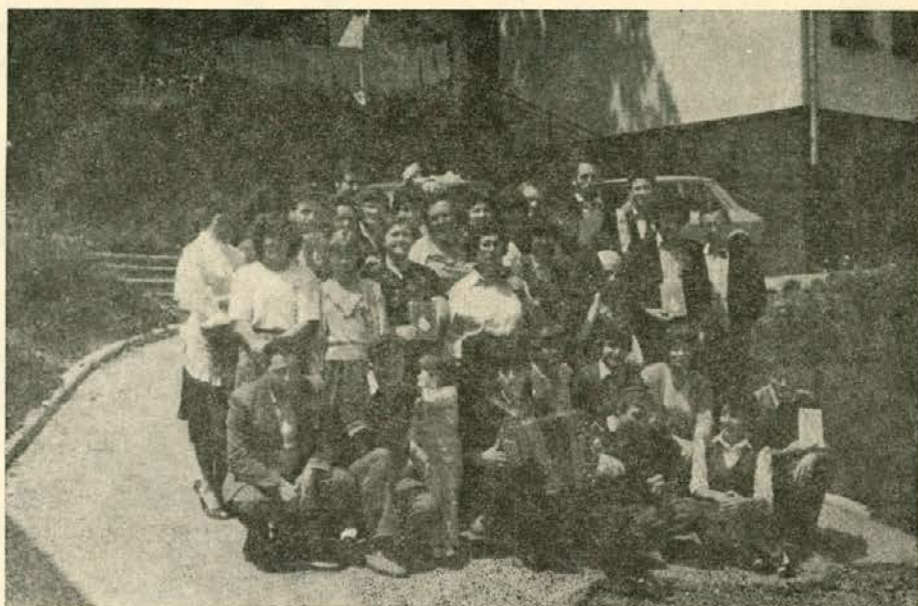
Ne morem in ne morem drugače, kot da se v letu 1983, ko smo praznovali 30-letnico prostovoljnega krvodajalstva, oglašam iz naše organizacije Rdečega križa Razbor.

Čutim namreč dolžnost, da pregledam prehojeno pot naših krvodajalcev. Ko smo 1958. leta začeli tudi mi s to akcijo, pač ni bilo rožnato, nihče ni bil pripravljen prostovoljno dati kri. Vsi smo se bali posledic. Naš plan je bil takrat 5 krvodajalcev, a sem dobila samo štiri žene, moške so bili po mojem preveč plahi. A v naslednjem letu 1959 so se tudi moške opogumili in šli z nami. Zanimivo je to, da so gozdni delavci pristopili v naše vrste.

Poglejmo Grobelsko družino, ko so vsi sposobni darovali kri. Hinko Triplat je kri daroval 28-krat, Alojz Kovše pa je rekorder te humane akcije, saj je daroval kri 47-krat.

Zato gre pohvala gozdnemu gospodarstvu v Slovenj Gradcu, da jim je omogočil prosti dan, da so nemoteno šli na odvzem krvi. Vemo, da je to za podjetje precej težko, saj se na ta način izgubi precej delovnih ur, zato se naša organizacija Rdečega križa iz Razbora prav lepo zahvali za takšno razumevanje in upamo, da bo tudi v bodoče tako.

Vse drugače pa je s kmečkimi ljudmi. Ti gredo na odvzem krvi in ne pomislijo, da ga doma, ko se vrne, čaka

Krvodajalci iz Razborja

delo na polju in pri živini. On se pač žrtvuje za svojega sočloveka, zato vsem tistim, ki se odzovete našemu vabilu najlepša hvala. Seveda pa nismo Razborčani od muh, kar poglejte, kako se včasih tudi zberemo in se povesešimo.

V mesecu juniju smo se zbrali v šoli in pregledali naše uspehe. Med nami je bila tudi zastopnica občinskega odbora Rdečega križa Slovenj Gradec tov.

Zorica Fale. Radi imamo, da nas kdo obišče, saj smo tako daleč iz centra mesta, tako pa le dobimo smernice za nadaljnje delo.

Upamo, da tudi v bodoče naše delo ne bo zamrlo, ampak se krepilo. Darujmo kri, dokler smo zdravi, mogoče jo bomo na jesen življenja potrebovali tudi mi.

Štefka Melanšek

Razmišljanja in presenečenja v Slovenjgraški bolnišnici

Dokler je človek zdrav, le malokdaj pomisli na bolezen in bolnišnico. Ko pa te bolezen privede tja, imaš priložnost opazovati, kako osebje v belih haljah skrbi za slehernega bolnika, od dojenčka do starostnika.

Kljub skrbni negi, vsak misli na dom in domače, otrok bi najraje videl, da bi mama ostala pri njem, dokler ne ozdravi ali pa, da bi prišla vsak dan na obisk. Dekle razmišlja o fantu ali jo še ljubi, kljub temu da je bolna in še na sto drobnih stvari. Tudi fant razmišlja o dekletu, če mu je še zvesta itn.

Zena razmišlja o svojem domu, možu, otrokih, o gospodinjstvu. Le kako bodo zmogli brez nje? Da bi družina lažje shajala, sta oba z možem hodila na delo daleč v dolino, ob vsakem vremenu, vročini, dežju, vetru in mrazu in to vsak dan, leto za letom, še prej pa je bilo treba doma nakrmiti puijse, perjad in zajce in opraviti druga drobna opravila, da je družina imela vsaj ne-

kaj svoje hrane doma. Tudi pozno popoldne ju je čakalo obilo dela doma.

Sedaj, ko sta že bliže pokojninski dobi, je njo bolezen privezala na bolniško posteljo, med mnoge, ki so potrebni zdravljenja. Tu bolniki bodrijo in spodbujajo drug drugega. Prav tako jih spodbujajo tudi zdravniki in strežno osebje. Veliko pripomore k uspešnemu zdravljenju volja pacienta. Najslabše je, če se tu človek preda brezupu, ki bo lezen še pospešuje.

Marsikateremu bolniku uide iz ust kakšna nepremišljena beseda. Toda hote ali ne hote se to zgodi tudi zdravniku. Ni še dolgo, ko mi je neki možakar potožil, da je težko dihal in hudo kašljal, ko ga je sprejemal neki starejši zdravnik v bolnišnico, ki je takrat dežural. Lepo počasi mu je rekel: »Oča, zdaj pa ni treba več kašljati, tako verjamemo, da ste bolni.« Bolnik menda ni vedel, ali bi se jezil ali smejal. Neki ženski je drug zdravnik rekel, naj se malo ogiblje obilne prehrane, ne ve pa,

da ženska že tako nima teka. To so grenki spomini, ki bolnika hudo prizadenejo.

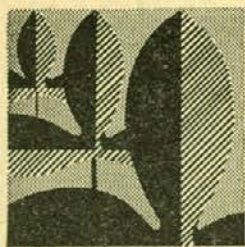
Toda tudi prijetni trenutki se dogajajo v bolnišnici. Nek večer je strežno osebje obvestilo vse bolnike, ki morejo iz postelje, da se zberejo v spodnji hali. Tu jim je Lesna Slovenj Gradec priredila prisrčen kulturni program z »Oktetom Lesna«, slovenske narodne pesmi pa je recitirala Silva. Za nas bolnike je bilo to bogato darilo in posebno doživetje, celo bolečine so se potuhnile. Še nekaj dni smo se pogovarjali o tem. Ta prireditev bo nam ostala še dolgo v spominu.

Prireditelju Lesni Slovenj Gradec se v imenu vseh bolnikov iskreno zahvaljujem.

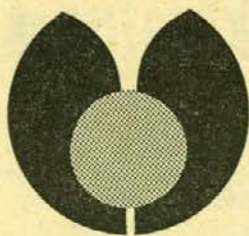
Preden končam svoje razmišljanje, želim vsem zdravnikom in osebju veliko uspehov pri zdravljenju v letu 1984.

Ludvik Mori

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Klišej in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1984

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA

ZA KMETIJSTVO

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednica Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1984.

LETO IV — ŠTEVILKA 1

JANUAR 1984

POŠTINA PLAČANA

UKREPI ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA V LETU 1984

Republiški in občinski intervencijski skladi za pospeševanje kmetijstva ter Živinorejska poslovna skupnost SRS bodo po skupnem dogovoru v letu 1984 s posebnimi premijami spodbujali živinorejo za namene:

1. Premiranje povečanja staleža osnovne črede krav:

Premija znaša:

- za nižinska območja 15.000 din
- za hribovska območja 30.000 din

Premija pripada rejcem za vsako dodatno vhlavljen plemensko kravo, če ima že najmanj dve kravi in se pogodbeno zaveže, da bo tako povečan stalež najmanj 5 let.

2. Premija za pitanje telet:

Premija znaša:

- za nižinsko območje 11 din za 1 kg žive teže
- za hribovsko območje 17 din za 1 kg žive teže

Premijo dobijo rejci ob oddaji pitancev, ki ne smejo biti starejši od 36 mesecev, da se pri juncih pridobi najmanj 275 kg mesa pri juncih pa najmanj 240 kg mesa.

3. Premiranje reje klavnih prvesnic:

Premija znaša:

- za nižinska območja 10.000 din
- za hribovska območja 15.000 din

Premija pripada rejcu za vsako telico v pitanju, ki je enkrat telila, ob oddaji prvesnice v zakol s pogojem, da je tele prvesnice pogodbeno privržano za nadaljnjo rejo.

4. Premiranje proizvodnje mleka:

Premija znaša:

- za nižinska območja 0,60 din po litru mleka
- za hribovska območja 2 din po litru mleka

Premija pripada rejcem za vse pogodbeno oddane količine mleka, ki po kakovosti ustreza predpisom.

Vse naštete premije bodo dobili le tisti rejci, ki bodo z zadrugo sklenili ustrezno letno pogodbo o proizvodnem sodelovanju v kmetijski proizvodnji in tudi oddali v letu 1984 pogodbeno dogovorjene količine mleka in klavne živine ter privezali teleta za nadaljnje pitanje.

Sredstva premij bodo upravičenci lahko uporabili za nakup mineralnih gnojil, semen, ureditev silosov in sušilnih naprav za krmo.

5. Regresiranje umetnega osemenjevanja

Iz občinskih skladov za pospeševanje kmetijstva bo regresirana cena umetnega osemenjevanja tako, da bo vsak rejec moral plačati 1000 din za »paket« osemenjevanja na domu.

Paket osemenjevanja zajema trikratno osemenjevanje (če sta prvi in drugi poskus neuspešna). Pri tem lahko prvi dve osemenitvi opravi veterinarski tehnik, pred tretjo osemenitvijo pa mora kravo obvezno pregledati veterinar, ki ugotovi morebitno bolezen in žival ozdravi. Zdravljenje je zajeto v paket osemenjevanja, medtem ko mora kmet sam poravnati stroške za zdravlila. V osnovno ceno so seveda vključeni tudi cena semena razkužila za rodila in kilometrina. Razliko do ekonomske cene bodo poravnali občinski skladi vsem rejcem, ki izpolnjujejo pogodbeno obveznost pri oddaji mleka in klavne živine.

6. Davčne olajšave za tržno proizvodnjo

Za leto 1984 je predvideno precejšnje povečanje (4—5-krat) davkov od kmetijstva. Vendar bodo kmetje, ki imajo sklenjene z zadrugo ustrezne letne pogodbe o proizvodnem sodelovanju v kmetijski proizvodnji za leto 1984 in bodo oddali pogodbeno količine mleka in klavne živine ter privezali teleta za nadaljnje pitanje lahko uveljavili do 70 % popusta na odmerjeni davek.

7. Premije za pridelovalce pšenice

Pogodbeni pridelovalci pšenice bodo poleg možnosti zamenjave za koruzo v razmerju 1 : 1 deležni še posebne premije v višini 10 din za kilogram semenske pšenice in rži če oddaja najmanj 2500 kg pšenice ali 2000 kg rži na hektar, ter dodatno oddajo en kilogram pšenice ali rži za vsak kilogram prejetega semena.

Poleg tega pa dobijo pridelovalci še 1 din za mineralna gnojila za vsak kilogram pogodbeno proizvedene in oddane pšenice.

8. Premije za urejanje pašnikov

Za ureditev skupnih pašnikov v hribovitih območjih bo možno dobiti premijo, ki znesi 6000 din po hektarju urejenega pašnika. Pogoj je pašna ali govedorejska skupnost kmetov, ki bi skupno uredili najmanj 10 ha pašnikov po posebnem ureditvenem načrtu (agromelioracije, ograditev, napajališča itd.).

Ker je uveljavljanje vseh naštetih premij vezano na sklenitev letne pogodbe, pozivamo vse kmetovalce, da se čimprej zgledajo pri svojih zadružnih pospeševalcih, kjer vam bodo na voljo še podrobnejša pojasnila in možnost za sklenitev pogodb za leto 1984. Uršič Ivan, dipl. ing. agr.

Predstavljamo vam kmetijo Kerblerjevih p. d. KRAUT

Nad železniško postajo v Prevaljah, leži na strmem pobočju Breznice, kmetija »KRAUT«. Kmetije za predstavitev nismo izbrali slučajno. Proizvodni rezultati, ki jih dosega, so vredni prikaza, še toliko bolj, ker so doseženi na površinah, ki so strme in zelo težavne za obdelavo.

Anica in Franc, sta kmetijo prevzela v težkem materialnem stanju. Sama pravita, da sta začela iz nič. Edini dohodek s katerim sta pričela obnavljati kmetijo, je bil osebni dohodek Franca, ki je zaposlen v Železarni Ravne kot žerjavovodja v TOZD Kovačnica.

Tako sta leta 1971 zgradila stanovanjsko hišo, leta 1975 pa novo gospodarsko poslopje.

Kmetija KRAUT spada med manjše koroške kmetije, saj obsega kmetijske površine le 3,3 ha in gozdne 7 h.

S površinami, ki so na razpolago gospodari napredno, saj redi na ha kmetijskih površin 2 GVŽ.

Stalež živine je v povprečju naslednji: 3 krave, 3 pitanci težki vsak po 450 kg, 3 teleta privezana za pitanje v teži od 100—150 kg in 1 tele.

Na leto odda kmetija 3 pitance v povprečni teži 650 kg.

Od 3,3 ha kmetijskih površin je 0,7 ha namejenih za pridelovanje si-

lažne koruze, 0,30 ha za pridelovanje krompirja in 2,30 ha za intenzivno pridelovanje krme. Na površini 1,5 ha se travniki kosijo 3-krat na površini 0,8 ha pa 2-krat.

Brez izdatnega gnojenja z gnojnicco, hlevskim gnojem in dognojevanjem z mineralnimi gnojili bi bil na kmetiji stalež živine znatno manjši. In ravno gnojenje je po mnenju gospodarja (in z njim se strinjamo) osnova za doseganje večjih proizvodnih rezultatov. Tako potrosijo pri Krautu na hektar kmetijskih površin od 1000—1200 kg mineralnih gnojil letno. Na kmetiji Kraut pridelajo dovolj sena, otave in koruze za 10 glavo čredo. Govedo krmijo z doma pridelano kvalitetno krmo in le kakšen mesec pred oddajo dobijo pitanci po vrečo krmil.

Zaradi strmih površin, je pridelovanje osnovne krme povezano s precej večjimi stroški kot v ravninskem območju. Vendar tudi takšni pogoji niso preprečili, da ne bi proizvodnja na kmetiji tekla z vso intenzivnostjo. Le 0,5 ha je kmetijskih površin, katera se lahko brez večje nevarnosti obdelajo z mehanizacijo.

Da pa bi čim več površin obdelali strojno, se je gospodar Franc izkazal tudi kot izdelovalec mehanizacije za obdelovanje strmih površin. Izdelal

Vitla — orje

je traktor z AMI-jevim motorjem (22 KM), ki ima pogon na vsa štiri kolesa. Rabi ga za prevoz krme po najstrmejših površinah. Izdelan pa je tako, da tovor neposredno povečuje osni pritisk traktorja.

Za lažje terene in ostale prevoze pa pri Krautu uporabljajo traktor TOMO VINKOVIČ 21. Tudi oranje njiv so rešili po svoje. Njive orjejo po strmini navzgor. Zato imajo poseben plug, ki ima pod zadnjim delom kolo, ki služi za vožnjo oziroma vleko pluga nazaj. Po njivi navzgor pa ga vleče »vitla«, ki jo poganja kobilnica. Tudi ta »izum« je Francov, ki v pogovoru posebej poudari, da bi morale naše tovarne kmetijske mehanizacije izdelovati več strojev in opreme za hribovita območja.

S specialno mehanizacijo bi na hribovskih kmetijah lahko nadomestili manjkajočo delovno moč in s tem ustrezno povečali proizvodnjo.

Pri Krautu Anici in Francu pomagajo po svojim močeh še mati Elizabeta stara 80 let, sin Davorin star 20 let, ki je odslužil vojaški rok, pred tem pa se je izučil za elektromehanika, hčerki Mirjana stara 13 let in Patricija stara 8 let.

Ob prijetnem razgovoru ob domači mizi, v katerem so sodelovali vsi domači, smo se pogovarjali še o dru-

Krautova družina

Ali bom kdaj elektromehanik

gih vsakdanjih stvarih in zaključili, da se je ves trud v preusmeritev kmetije izplačal kljub težkim pogojem obdelovanja in veliko vložene delo, jim zemlja vrača njihov trud. Danes pri Krautu niso odvisni samo od osebnega dohodka, saj jim z ljubeznijo in strokovnostjo obdelana zemlja daje, pomemben del dohodka za življenje.

Z doseženimi rezultati so pri Krautu zadovoljni in to ne skrivajo. Imajo smeje načrte za naprej. Želijo skrbeti gozd in s tem pridobiti 1 ha novih kmetijskih površin, povečati proizvodno sodelovanje s TZO »TRATA« Prevalje, s katero sodelujejo polnih 6 let.

Krautovim smo zaželeli še veliko »dobrih letin« in jim s strani TZO »TRATA« Prevalje obljubili vso pomoč za uresničitev zastavljenih ciljev.

Utrinke iz razgovora pri »Krautovih« zapisal
Vlado Gorenšek, ing. agr.

OBVESTILO

Pospeševalne službe KKZ Slovenj Gradec in TZO Kmetovalec Vuzenica pozivajo vse kmetovalce-kooperante, da najkasneje do 30. januarja 1984 prijavijo vse investicijske naložbe, katere nameravajo v letu 1984 izvajati s pomočjo najetih kreditov pri Koroški hranilnici.

Prijavo naj poda vsak pri svoji pospeševalni službi.

DELO AKTIVA KMEČKIH ŽENA V KKZ TZO »TRATA« PREVALJE

Aktiv kmečkih žena na področju TZO »TRATA« Prevalje deluje že tretje leto in šteje okrog 400 članic. Kako je Aktiv kmečkih žena organiziran? Aktiv ima svojo predsednico. Zaradi obširnosti terena in lažjega medsebojnega povezovanja in delovanja smo v letu 1981 ustanovili 6 odborov kmečkih žena po krajevnih skupnostih. Vsak odbor ima svojo predsednico.

Kaj smo v Aktivu do danes naredile in kakšni so načrti za leto 1984?

V marcu 1982 smo v Mežici organizirale gospodinjski tečaj, ki ga je vodila tov. Kresnik Vida. Teoretični del je zajemal predavanje o prehrani (hranilne snovi in skupine živil, biološka in kalorična vrednost živil), praktični del pa hitro pripravo kosil in malic.

Predavanje na temo Porodniški dopust kmečkih žena je obrodilo sadove, saj so se združeni kmetje in delavci spomladi 1983 z referendumom odločili za uresničevanje porodniškega dopusta. Do danes uveljavlja porodniški dopust že 8 kmetič-zadružnic. S tem se je kme-

tica glede pravic in obveznosti ter nadomestila v času porodniškega dopusta izenačila z delavko v združenem delu.

V program izobraževanja smo vključili tudi dve strokovni ekskurziji. Lani smo obiskale del Slovenije, kjer smo si poleg Tovarne sladkorja v Ormožu in ljutomerske vinske kleti, ogledale tudi Kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni, letos pa smo bile na Notranjskem.

V okviru izobraževanja kmečkih žena bomo v letu 1984 organizirale predavanja, katera naj bi zajela naslednje teme: Nasveti zdravnika, Prva pomoč, Zelenjavni in okrasni vrt, v jeseni pa strokovno ekskurzijo.

Moja želja je, da bi se kmečke žene v čim večjem številu udeleževale predavanj in izletov in se s tem strokovno izobraževale in medsebojno spoznale, izmenjale izkušnje in tudi same s svojimi predlogi poskušale vplivati na boljše delo Aktiva kmečkih žena.

Mentor Aktiva kmečkih žena
Malčka Ceklin, dipl. inž. agr.

OBVESTILO

KKZ TZO »TRATA« Prevalje obvešča svoje člane, da je z delovno organizacijo INTEGRAL, DO DELAVNICE PREVALJE podpisala pogodbo za popravilo vseh vrst traktorjev in kmetijskih strojev.

Tako bo od 1. januarja 1984 dalje mogoče pri INTEGRALU na Prevaljah popravljati vse vrste traktorjev in kmetijskih strojev. Na zalogi bodo tudi rezervni deli in organizirana terenska servisna služba.

TZO »TRATA« Prevalje

JOŽE ROŽEJ

pd. TROT — Zelenbreg
rojen 1913 — umrl 1983

Bil je sin kmečke družine, zato je tudi od mladih nog naprej imel

veliko veselje in ljubezen do kmečkega dela in kmetovanja. Leta 1938 se je srečno poročil z ženo Marijo. Leto pozneje, leta 1939 je začel samostojno kmetovati in go-spodariti. Pri tem mu je veliko pomagala žena, ko mu je vselej zvesto stala ob strani in mu znala pomagati tedaj, ko mu je bila njena pomoč najbolj potrebna.

Tudi druga svetovna vojna mu ni prizanesla. Novembra leta 1944 je bil mobiliziran. Ozebel je v noge in leta 1945 so mu jih najprej v bolnici Slovenj Gradec, nato pa še v bolnici v Črni odrezali. Obe nogi so mu odrezali v gležnju. Od tedaj naprej je bila zanj pomoč in ljubezen žene Marije še bolj dra-

gocena in še toliko več vredna.

Rodilo se mu je 8 otrok. Bil so srečna, slovenska, koroška, kmečka družina. Družilo jih je delo. Plodovi tega dela so vidni. Nova hiša stoji pri Trotu, pa tudi vse drugo kar je potrebno za sodobno kmetovanje pri hiši.

Škoda, da je smrt tako kmalu, mnogo pre zgodaj prekinila to bogato življenje. Njegova žena in njegovi otroci so s smrtjo Jožeta Rožaja izgubili dobrega moža in očeta, KKZ TZO TRATA Prevalje pridnega kooperanta, sosedje, znanci in prijatelji pa človeka in prijatelja, ki ga bodo le težko pogrešali in nikoli pozabili.

Rok Gorenšek

Zanimivosti iz TOPLE

Ljudje tod okoli in pri nas doli so se čudili. Ta rajni Končnikov oče so se križali. Sama pa sem si mislila, da mi bo za umreti, ko sem prišla iz vinorodnih Cirkulan v Halozah, kjer sem bila doma, sem gori v Toplo, v te koroške planine in strmine. Vsega tega je bil pa seveda kriv »šti«, ki me je zmotil in tako daleč pripravil, da sem šla, je med smehom nagajivo in obenem ljubeče pogledala svojega moža Anzija. Anica je gospodinja pri Končniku v Topli, kjer sem bil s kmetijskim pospeševalcem koroške kmetijske zadruge TZO »TRATA« iz Prevalj, kmetijskim tehnikom Ivanom Dlopstom na obisku. »Ja, res je bilo takrat še malo čudno, da sem si našel nevesto tako daleč, pa še iz popolnoma drugačnega okolja, kakor pa je naše tu v Topli,« je odgovoril Anzi Končnik in med smehom dodal: »Ja, pa kaj sem si hotel, ko mi je pa »zlezla pod kožo« in nisem mogel brez nje. No, pa se je le lepo uredilo in izteklo. Sedaj bo tu pri nas 19 let. Vživela se je tako, da je postala že prava Korošica.

Pravzaprav je prevzela že vse valeti pri hiši in na gruntu v svoje roke. Vesel sem, da je tako in ponosen sem na to svojo ženko, s katero se »zastop'va«, saj je tako pridna in gospodarna. Ja, zares mora biti pridna in gospodarna, če hoče biti gospodinja na taki kmetiji, kot je Končnikova v Topli. Celih 396 ha meri, od tega je 12 ha »znotranjščine«, 80 ha gozdov, 30 ha neproduktivnega sveta, ostalo pa so pašniki in zaščitena območja, ki segajo visoko prav do vrha Pece na višino 2124 m. Hiša in gospodarska poslopja pa stoje na nadmorski višini 1130 m. Razlika med najvišjo in najnižjo točko posestva je daleč nad 1000 m, ker sega posestvo tudi še v dolino pod hišo. Ta višinska razlika vsekakor ni od muh. Vse tako izgleda, da je včasih morala stati Končnikova hiša višje, kot je sedaj. Stati je morala na lepi vzvišeni polici, kjer je danes karavla in spomenik v spomin partizanom prve koroške čete iz NOB v drugi svetovni vojni.

Ta kraj se še danes imenuje »Gradščice«. To pa so imena staroslovenskih utrjenih postojank in naselij. Najbrž bo to kar držalo, saj strateška lega odgovarja potrebam obrambe. Zima pa je tam bolj surova, predvsem pa je tam gori zelo vetrovno, zato so najbrž pozneje, ko so odpadli

obrambni razlogi. Končnikovo hišo preselili in zgradili nižje, kjer je bolj »za vetrom« in je topleje.

Glavni panogi, s katerima se pri Končniku pa tudi na ostalih kmetijah v Topli ukvarjajo, sta gozdarstvo in živinoreja. Končnik redi do 25 glav goveje živine. Je zelo napreden gospodar in kooperant koroške kmetijske zadruge TZO »TRATA« Prevalje, Lesne TOK-gozdarstva Ravne na Koroškem, kjer je tudi predsednik zbora kmetov-lastnikov gozdov. Predseduje pa tudi skupščini zbora delegatov pri koroški združni hranilnici v sklopu koroške kmetijske zadruge. Vsako leto odda kmetijski drugi 5 do 6 bikcev-pitancev v teži do 3000 kg žive teže. Ponos gospodi-

Končnikova domačija pod Matjaževo Peco

Florinova družina iz Tople: Kordeš Jakob, Jerica, Marjanca, Duška, Tončka, Mateja. Manjka stric Filip kot avtor te fotografije

nje pa je poleg urejene hiše in gospodinjstva prašičereja. Redi namreč do 50 prašičev, kar ni mala stvar. »Ja, to zares ni »mala stvar«, kmetovati tukaj v Topli. Čeprav imamo tu okoli veliko gozdov in lesa, pravi Končnikov Anzi, ko začne pripovedovati o svojih in skupnih problemih Tople. Pogoji za kmečki turizem so, toda to še ni dovolj, treba je imeti tudi veselje, da o potrebnem znanju niti ne govorimo. Sicer pa je to garanje, saj moraš obenem postoriti na polju, v hlevu in gozdu vse, pa še skrbeti za goste. To pa ni kar tako, če hočeš imeti uspeh in zadovoljiti goste, da se bodo dobro počutili predvsem pa, da se bodo še vračali. Ko pa primerjamo stroške z dohodki, je zaradi sedanjega divjanja cen težko karkoli govoriti o kakršnikoli računici, ki bi se pozitivno izšla za kmeta. Traktorska ura je na primer stala že spomladi 1982 700,— din. Končnika imata dve hčerki. Karolina obiskuje 4. letnik srednje kmetijske šole v Mariboru, mlajša Ivana pa je končala 8. razred osnovne šole. Kmetija je opremljena z vso potrebno mehanizacijo, z vsemi gospodinjstvenimi aparati in avtomobilom. Imajo tudi telefon, ki je neprecenljive vrednosti za te samotne in oddaljene kmetije, saj jim prihrani marsikatero pot in marsikak strošek. To velja za vso Toplo. »Za to pridobitev in za vse razumevanje naših problemov,« pravi Končnik, smo v Topli globoko hvaležni, in nikoli ne bomo pozabili prizadevanj direktorja LESNE TOK-GOZDARSTVA Ravne, tov. Jožeta Logarja-Pepija.

Rok Gorenšek

(Nadaljevanje prihodnjič)

ZAŠČITIMO SE PRED PREHLADOM

Kdo si lahko danes dovoli zaradi navadnega prehlada ostati doma, v topli postelji? Verjetno malokdo, če ravno človek, ki mu teče iz nosu, ki ga boli grlo in mu šumi v glavi, težko opravlja svoje delo. Iz epidemiološkega vidika gledano — takšen človek ni primerna družba sodelavcem, saj ogroža vso okolico...

»Skorenj varuje glavo, kučma ji škodi!« pravi narodni izrek. In, res je! Dobra obutev, suhe, tople nogavice in topla obleka so čuvaji zdravja in, če temu pridenemo še gibanje na svežem zraku, je mera polna. Človeku, ki skrbi za omenjene preventivne ukrepe, se mu ni treba bati, da ga prva večja vremenska sprememba pahne v posteljo.

Da se je potrebno toplo obleči in obuti, je razumljivo. Kaj pa ima pri tem sveži zrak?

Gibanje na svežem zraku krepi naš krvotok in izboljšuje prekrvavitve, predvsem v koži. Jasno, da tudi tu veljajo določena pravila, kot npr.:

— pri teku ali pri napornem delu v hladnem vremenu morajo biti usta zaprta, da se zaščitijo zgornji dihalni organi,

— če se oznojimo, se je potrebno umakniti v zaščiten prostor, še bolje pa je zamenjati spodnje perilo!

Mislím, da ni nikogar med nami, ki ni na lastni koži občutil škode hladnega zraka. Včasih je potrebna le majhna nepredvidnost in že nas ščegeta v grlu ali boli glava...

Torej, če se želimo zaščititi pred prehladnim obolenjem, si moramo telo utrditi. Utrdimo si ga z določenimi ukrepi, ki nas stanejo le malo volje in nekoliko časa.

Strokovnjaki svetujejo

— Zjutraj se stuširajte s toplo, nato pa s hladno vodo in krepko zdrgnite kožo z grobo brisačo!

— Počivajte v hladni sobi, ki naj ne bo toplejša kot 15°C!

— Vsako jutro razgibavajte telo 5 minut!

— Uživate dovolj vitaminov in mineralnih snovi (dosti sadja, zelenjave, zlasti sveže solate!)

— Izogibajte se oseb, ki vam brez zaščite kašljajo in kihajo v obraz! V razpršenih kapljicah je namreč ogromno število klic, ki jih potem mi vdihavamo z zrakom.

Izvor infekcij so tudi zavrženi papirnati robci v koših za smeti, da ne govorimo o skupnih brisačah, ki so pravo leglo bolezenskih klic.

— V toplem in slabem zraku se virusi hitreje razvijajo, zato je v zaprtih prostorih možnost okužbe veliko večja. Poleg tega suh zrak izsuši sluznico dihal, kar jim zmanjša odpornost proti prehladu. Torej, prostore je potrebno večkrat prezračiti!

— Odpornost organizma povečuje tudi bivanje v svetlem prostoru!

Če se kljub vsemu prehladimo, se ne delajmo junaka! Če imamo vročino, moramo ostati v postelji. Če po dveh dneh vročina ne pade, moramo poiskati zdravnika! Posebno previdni moramo biti pri bolečinah v grlu. Vnetje tonzil je lahko tudi gnojno, kar ima večkrat za posledico težje obolenje.

Zdravljenje prehlada še vedno ni zadovoljivo, ker proti virusom še nimamo ustreznih zdravil. Težave se ublažijo s kapljicami za nos, s sirupi in tekočinami za grgranje, vendar vsa ta sredstva samo pomagajo, da se prehlad laže prenaša, na sam potek pa ne delujejo. Pravilo, da se prehlad zdravi teden dni z zdravili in teden dni brez njih, je izkušeno... Teden dni pa se prizadetemu dolgo vleče, zato nam lahko da misliti, ali se preventivni ukrepi zoper prehlad splačajo ali ne...

Pa še ne kaj o gripi

Znano je, da je na pohodu gripa, tokrat filipinska. Pojavila se je lani na Filipinih in je spravila v posteljo milijone prebivalcev južne poloble. Naši strokovnjaki iz inštituta za imunologijo in virusologijo so zaskrbljeni. Pravijo, da bo konec decembra oz. januarja zanesljivo dosegla tudi Evropo in, da bi jo ublažila le blaga zima.

Gre za hitro bolezen, ki se bliskovito širi in je sposobna v kratkem času »položiti« milijone ljudi. V nekaj urah »zmelje« doslej popolnoma zdravega človeka. Njeni poglavitni spremljevalci so: povečana temperatura, drhtenje, glavobol ter bolečine v kosteh ter mišicah.

Zoper neprijetno bolezen so pripravili cepivo. Tveganje, da zbolimo za gripo pa lahko še zmanjšamo z zgoraj omenjenimi splošnimi ukrepi za obrambno moč organizma.

In kaj storiti, če bomo zboleli za gripo?

Priporočamo predvsem mirovanje in počitek ter pitje vročih čajev z dosti vitamini, zlasti C v naravni obliki (limone in drugo sveže sadje). Pri povišani temperaturi nad 38°C vzamemo aspirin.

Nada Kadiš

KADROVSKE VESTI

PRISLI SO V TOZD OKTOBER 1983

Primek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila, ki jih bo opravil — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM

Hasinovič Šehad, 21. 10. 1983, cestar, prva zaposlitev

TOK GOZDARSTVO RADLJE

Pritrznik Silvo, 3. 10. 1983, dipl. inž. gozd. — pripravnik, iz JNA

TOZD ZAGA MISLINJA

Glažar Daniel, 3. 10. 83, vezanje in pakiranje obrezlin, prva zaposlitev

TOZD ZAGA MUŠENIK

Dragič Drago, 7. 10. 1983, dovoz hlodovine v žago, prva zaposlitev

Kotnik Bojan, 18. 10. 1983, dovoz hlodovine v žago, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Osojnik Lilijana, 4. 10. 1983, pom. strojna dela, prva zaposlitev

Kordec Irena, 10. 10. 1983, pom. strojna dela, Integral Prevalje

Laznik Anton, 13. 10. 1983, drobljenje odpadkov, Monter Dravograd

Travar Pavel, 13. 10. 1983, kontr. in pop. izd., Železarna Ravne

Sopar Jelka, 17. 10. 1983, pom. strojna dela, Tekstilna ind. Otiški vrh

Verbola Stefka, 19. 10. 1983, čiščenje prost., Kograd Dravograd

Vuković Danica, 19. 10. 1983, pom. strojna dela, T-Obreten Anica

Sekavčnik Mirko, 27. 10. 1983, kontr. in pop. Lepenka Prevalje

Sortič Edvar, 27. 10. 1983, kontr. in pop., Rudnik Mežica

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Ruter Ernest, 13. 10. 1983, delavec v skl. got. izdelkov, —

Punčec Bernarda, 13. 10. 1983, vstavljen tesnil, —

Langeršek Nivec, 13. 10. 1983, pomoč. spaj. fur., —

Velcl Marija, 13. 10. 1983, pomoč. spaj. fur., —

Prošev Ivan, 27. 10. 1983, delavec v sklad. got. izd., —

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Hranjec Miro, 1. 10. 1983, popl. pop. prva zaposlitev

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

Pori Franica, 1. 10. 1983, priprav. samoupr. sploš. aktov, SO Ravne

Dretnik Dušan, 1. 10. 1983, šef les. sektorja, TOZD TP Prevalje

Stres Jože, 20. 10. 1983, vodenje razvoja izdel. in teh. proizv. TOZD

Zaga Mislinja

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Kreuh Janja, 1. 10. 1983, gradbeni tehnik—pripravnik, prva zaposlitev

Sirnik Oto, 1. 10. 1983, delovodja, Komunala Dravograd

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Kotnik Bogdan, 4. 10. 1983, nakl. in razkl. v skl. materiala, —

Škodnik Milena, 3. 10. 1983, vodja priprav. dela, TOZD TIP Otiški vrh

Perše Marta, 17. 10. 1983, izdel. okvir. v bonelle, —

Zibert Darja, 17. 10. 1983, preoblač. vzmet., Gorenje Velenje

Rebernik Marija, 17. 10. 1983, stroj. plet. bonella, —

Kačnik Goran, 21. 10. 1983, emballir. v tapet. —

Kardoš Slobodan, 27. 10. 1983, nakl. in razkl. got. izdel., TP Pameče

ODSLI OKTOBER 1983

Prilimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljaj — Organizacija v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Husič Osman, 8. 10. 1983, cestar, —
Osojnik Silvester, 15. 10. 1983, sekač inval. upokojitev, —
Srebre Avgust, 15. 10. 1983, sekač inval. upokojitev.

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Kelenberger Anton, 27. 10. 1983, delavec na skladišču, upokojitev.

TOZD ZAGA MISLINJA

Stres Jože, 19. 10. 1983, direktor TOZD, DSSP Lesna Slovenj Gradec

TOZD ZAGA OTIŠKI VRH

Hojnik Alojz, 30. 9. 1983, sortirač oprem, inval. upokojitev
Gros Emil, 10. 10. 1983, viličarist, inval. upokojitev,
Uršnik Terezija, odprema, inv. upokojitev

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Srebotnik Roman, 14. 10. 1983, kontr. in pop. izdelkov, Železarna Ravne
Dretnik Dušan, 30. 9. 1983, vodja priprave dela, Lesna DSSP
Jovič Stevan, 28. 10. 1983, kontr. in pop. izdelkov, —

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Sernovršnik Bernard, 11. 10. 1983, kurjač, umrl
Tomis Marjan, 31. 10. 1983, voznik viličarja, Fecro Slov. Gradec

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Vozlič Janez, 30. 9. 1983, gim. mat. pap. —
Likavec Igor, 4. 10. 1983, del. pri iver. JNA
Cepec Alojz, 5. 10. 1983, del. pri fin. JNA
Krajnc Mirko, 14. 3. 1983, del. pri iver. —
Krivec Branko, 31. 10. 1983, stroj. vzdrž. —

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Hodnik Joško, 4. 10. 1983, ključavničar, v JNA
Gros Zvonko, 5. 10. 1983, avtomehanik, v JNA
Belšak Zvonko, 18. 10. 1983, pralec, mazalec, Integral Prevalje

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Karanović Janko, 10. 1983, strojnik, —
Kristič Stjepan, 6. 10. 1983, delavec, —
Imamović Mujo, 12. 10. 1983, delavec, —
Mikanović Mile, 31. 10. 1983, delavec, —

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Garmuš Dušan, 2. 10. 1983, nabij. kosi, kape, —
Hriberšek Janez, 15. 10. 1983, izdel. vzmet. vlož., TUS Slov. Gradec
Zučko Dimitrij, 30. 9. 1983, nakl. in razkl. les, JNA
Robin Anton, 9. 10. 1983, oprav. raz. tapet. del. umrl

TOZD	M	Z	SKUPAJ
Gozdarstvo Slovenj Gradec	42	3	45
Gozdarstvo Mislinja	46	4	50
Gozdarstvo Črna	142	12	154
Gozdarstvo Radlje	131	25	156
TOK gozdarstvo Slovenj Gradec	37	3	40
TOK gozdarstvo Radlje	32	4	36
TOK gozdarstvo Ravne	28	7	35
TOK gozdarstvo Dravograd	15	3	18
Zaga Mislinja	48	6	54
Zaga Otiški vrh	52	14	66
Zaga Mušenik	40	8	48
Zaga Vuhred	63	9	72
TP Prevalje	79	147	226
TP Pameče	136	179	315
TSP Radlje-Podvelka	171	172	343
TIP Otiški vrh	200	27	227
Gradnje Slovenj Gradec	76	8	84
Transport in servisi Pameče	131	12	143
Cent. les. skladišče Otiški vrh	41	4	45
Nova oprema Slovenj Gradec	164	132	296
Del. skup. Slovenj Gradec	75	116	191
Blagovni promet Slovenj Gradec	100	68	168
Interna banka Slovenj Gradec	4	30	34
	1853	993	2846

PRIŠLI V TOZD — NOVEMBER 1983

Prilimek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila, ki jih bo opravljaj — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Ganič Stijo, 8. 11. 1983, sekač, Glin Nazarje
Tutič Ivo, 8. 11. 1983, sekač, Sumsko gospodarstvo Sisak
Pečanin Dragoja, 8. 11. 1983, sekač, prva zaposlitev
Zakarič Petar, 8. 11. 1983, sekač, Gozdno gospodarstvo Bled
Zakarič Zorka, 8. 11. 1983, pomožna dela, Gozd. gospodarstvo Nazarje
Gorčan Luka, 8. 11. 1983, sekač, DONIT Kamnik

TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Pušnik Viktor, 1. 11. 1983, dela pri vzdrž. prometnic, Gradbeno podjetje Radlje

TOK GOZDARSTVO RAVNE

Arih Zvonko, 1. 11. 1983, obračun z lesom, Avto trgovina Maribor

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Rajter Ines, 9. 11. 83, pom. str. dela, Tovarna usnja Zagreb
Mikeln Anica, 10. 11. 83, pom. str. dela, prva zaposlitev
Marksl Robert, 25. 11. 83, manipul. gotov. izdelkov, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Knežar Darinka, 17. 11. 83, pomoč. spaj. fur. II, —
Kerbler Janko, 17. 11. 83, pomoč. spaj. fur. II, —
Gorjup Anica, 17. 11. 83, pomoč. spaj. fur. II, —
Naglič Ivo, 17. 11. 83, pomoč. spaj. fur. II, —
Jevšnik Janez, 21. 11. 83, pomoč. pri stroju, II, —

TOZD TSP RADLJE OB DRAVI

Kupnik Feliks, 2. 11. 83, izvaj. anal. teh. za les. proizv. Marles Lovrenc

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Milkunič Meho, 5. 11. 83, gradbeni delavec, prva zaposlitev

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Đurdič Zorka, 14. 11. 83, priučen tapet.
Balant Franc, 18. 11. 83, izdel. zahtev. miz. del
Prošev Alojzija, 10. 11. 83, pomoč pri stroju, DEKORTX Radoviš

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Bricman Lucija, 1. 12. 1983, pripravnik z višjo šolo, prva zaposlitev
Mišetič Drago, 1. 12. 83, organ. strok. izobr. za les. — TOZD TIP
TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
Mamič Zdravko, 15. 11. 83, predstavnik SRIH, Trgovina Zaječar

ODŠLI IZ TOZD — NOVEMBER 1983

Prilimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljaj — Organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Trivalič Velimir, 25. 11. 83, sekač, samovolj. prekinitev,
Skvore Marija, 30. 11. 83, gojiv. delavka, upokojitev,
Osojnik Vili, 30. 11. 83, šofer, inval. upokojitev

TOZD GOZDARSTVO RADLJE

Razdevšek Erika, 15. 11. 83, pomoč v knjig., delo za določen čas

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Koprivnik Alojzija, 1. 11. 83, brušenje na trač. brusil., Pralnica Ravne

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Kristan Aleksander, 30. 10. 83, pomoč. pri stroju, —
Novak Nada, 18. 11. 83, kont. in meš. fur. listov, —
Lužnik Anica, 20. 11. 83, embal. oblog, Kolinska Ljubljana
Lahovnik Alojzija, 30. 11. 83, pomoč. spaj. fur., Fecro Slovenj Gradec

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE

Meve Viktor, 9. 11. 83, izv. ključ. del, invalid. upokojitev
Hrastnik Dominik, 9. 11. 83, pomoč. pri ekstrud., umrl
Urisk Vojko, 9. 11. 83, varnostnik, Varnost Maribor
Veronik Štefan, 9. 11. 83, varnostnik, Varnost Maribor
Cigler Slavko, 16. 11. 83, stisk. in lepljenje okv. —
Klemen Branko, 19. 11. 83, kurjač —

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ

Kočevar Darko, 4. 11. 83, str. vzdrž., Rog Ljubljana
Vasič Milivoje, 13. 11. 83, del. pri iver., Tovarna usnja Slovenj Gradec
Mišetič Drago, 30. 11. 83, del. lin. OP, DSSP
Rotovnik Jože, 11. 10. 83, orodni skl. — upokojitev

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Kuhelnik Joža, 15. 11. 83, strošk. knjig., upokojitev

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Kajser Marija, 3. 10. 83, opravlj. rež. dela v bonellu —
Hartman Urban, 29. 9. 83, nakl. in razkl. v sklad. dela —
Gostenčnik Miran, 15. 11. 83, embalar. gotovih izdelkov —

TOZD	M	Z	SKUPAJ
Gozdarstvo Slovenj Gradec	42	3	45
Gozdarstvo Mislinja	46	4	50
Gozdarstvo Črna	145	12	157
Gozdarstvo Radlje	132	23	155
TOK gozdarstvo Slovenj Gradec	37	3	40
TOK gozdarstvo Radlje	32	4	37
TOK gozdarstvo Ravne	28	7	35
TOK gozdarstvo Dravograd	15	3	18
Zaga Mislinja	48	6	54
Zaga Otiški vrh	52	14	66
Zaga Mušenik	40	8	48
Zaga Vuhred	63	9	72
TP Prevalje	80	148	228
TP Pameče	138	178	316
TSP Radlje-Podvelka	166	172	338
TIP Otiški vrh	196	27	223
Gradnje Slovenj Gradec	77	7	84
Transport in servisi Pameče	132	12	144
Centralno lesno skladišče Otiški vrh	41	4	45
Nova oprema Slovenj Gradec	162	137	299
Delovna skupnost Slovenj Gradec	75	116	191
Blagovni promet Slovenj Gradec	101	68	169
Interna banka Slovenj Gradec	4	30	34
	1853	995	2848

Darinka Cerjak

OPRAVIČILO

V novembrski številki VIHARNIKA nam je zagodel tiskarski škrat pri kadrovskih vesteh iz TSP Radlje.

Pravilno: Gobec Stojan, odšel iz TSP Radlje 29. 9. 1983 v JLA.
C. D.

JUBILEJ DRUŠTVA INVALIDOV

Leto 1984 je za društvo invalidov občine Slovenj Gradec jubilejno leto, saj bo praznovalo 10-letnico ustanovitve. Leta 1974 so bila ustanovljena društva invalidov v vseh štirih koroških občinah Slovenj Gradec, Dravograd, Ravne na Koroškem in Radlje ob Dravi.

Da bi dali 10-letnici delovanja društva invalidov primeren poudarek, je bil na medobčinskem nivoju imenovan organizacijski odbor za izvedbo praznovanja. Poudarek bo na kulturnih in športnih prireditvah, na povečani skrbi za varstvo invalidov in varstva pri delu, saj vemo, da so nekatera delovna mesta nemalo-krat vir invalidnosti.

V društvu invalidov Slovenj Gradec je bila dana pobuda za ustanovitev solidarnostnega sklada v okviru

društva. Namen tega sklada je, da bi člani društva, ki bi se vpisali tudi v članstvo sklada, lahko dobivali brezobrestna posojila. Pripravili bomo pristopne izjave ter predlog pravilnika, ki ga bo sprejel občni zbor društva v mesecu januarju letos.

Po večletnem prizadevanju je društvo invalidov dobilo primeren prostor za poslovanje, tako da bo lahko delo društva še bolj nemoteno in organizirano potekalo. Po koroškem radiu Slovenj Gradec pa ima društvo vsako prvo in tretjo soboto v mesecu ob 9.45 informativno rubriko, v kateri obvešča svoje člane o poteku poslovanja oz. organizaciji ter izvedbi dela. Še naprej pa bo potekala akcija ustanavljanja aktivov invalidov po OZD in odborov invalidov po krajevnih skupnostih.

Danica Tomis

**JELKU KUSTRU
V SLOVO**

V sredo 30. novembra se je pri podiranju drevja v domačem gozdu smrtno ponesrečil član zbora delegatov TOK gozdarstvo Radlje Jelko KUSTER p. d. Pušavnik iz Šentjanža nad Dravčami. Star je bil komaj 28 let, zapustil je ženo in tri sinove v starosti od 2–5 let.

Na kmetiji je gospodaril manj kot 5 let, to je od tedaj, ko se je tragično ponesrečil s traktorjem tudi njegov oče. Tedaj je pustil delo v tovarni ter se korajžno lotil dela na kmetiji. Bil je neverjetno podjeten in delaven, vedno pa pošten in dober. Postavljal si je visoke cilje ter jih zelo hitro tudi uresničeval. V nekaj letih je ustvaril več kot drugi do visoke starosti. Delo mu je bilo v zadovoljstvo,

rezultati dela so ga osrečevali.

Gozd je odprl s traktorskimi vlakami, skril lep del gozdne površine in ga spremenil v travnik, postavil veliko garažo, nakupil vso potrebno mehanizacijo ter preuredil hlev. Smrt pa ga je prehitela ravno v času, ko je pripravljala zadnje trame za novo ostrežje na gospodarskem posloju in ko je planiral nakup novega traktorja in vitla za spravilo lesa.

Kljub temu pa je ostal dober, saj so se v družini, kjer so skupaj živele štiri generacije, odlično razumeli. Jelko je znal vse čudovito povezovali.

Zato je bilo slovo od njega še toliko težje. TOK Radlje in TZO kmetovalec Vuzenica, katerih aktivni član je bil Jelko, bosta po svojih močeh skušala ublažiti težave in pomagati domačim, da bodo dosegli vsaj nekatere njegove cilje.

Če je pred smrtjo še imel kaj časa razmišljati, potem je gotovo razmišljal:

»Vsi bodo dosegli svoj cilj, le jaz ga ne bom dosegel, ognja poln, poln sil, neizrabljen k pokoju bom legel.« (Kosovel)

TOK gozdarstvo Radlje

OMAHNILO JE DREVO, OSTALO JE RASTJE.

**UMRL JE
OBRETAN PETER —
STAREJŠI**

Ni dolgo tega, ko smo pokopali Petra Obretana st. iz Bistre, p. d. Pečnika, upokojenca gozdarskega obrata Črna na Koroškem.

Ko je stopil v trdo prislužno upokojeval se kljub nadihu, ki ga je vse bolj pestila, ni odpovedala delu v gozdovih in kolinam, katere je z veseljem opravljal od Kramarice do Raduhe, za svoje sorodnike in prijatelje.

Razgledan, umirjen strokovnjak, več gozdarskega dela, je bil med delavci priljubljen in spoštovan povsod, kjer se je pojavil. Vedno je bil izvoljen v različne organe upravljanja, kjer je s svojim znanjem, tehtno besedo in bogatimi izkušnjami, ki jih je imel, tvorno sodeloval pri oblikovanju boljših življenjskih razmer in prijetnejšega dela v gozdarstvu.

V sebi je nosil in z delom dokazoval izredno ljubezen do gozdov — čut, da gozd ni samo in le za pridobivanje lesne mase, ampak da ima vse druge bolj pomembne

funkcije, ki so potrebne človeštvu za obstoj. Ker se je vsega tega zavedal, je delo v gozdovih opravljal, lahko bi rekel s spoštovanjem in občutkom. S svojim vzgledom je vplival na sodelavce, da ne bi preveč upostožili zelenega zlata. Mnogokrat se ne zavedamo, kakšno bogastvo gozdu, ki so zraščeni s pomenijo takšni ljudje v planino in gozdovi.

Ker je bil tako pravičen do gozdnega bogastva, je bil še posebno ponosen na svoje sinove Franca, Petra, Ivana, Jožeta in Andreja, ki so ostali zvesti poklicu svojega očeta. Povzpeli so se do mojstrov specialistov, vsak v svoji stroki od sekačev, motoržagarjev do traktoristov, šoferjev in gozdnih žičničarjev.

In kot, da sta z ženo vplivala tudi na obe hčerki, sta si tudi oni dve izbrali moze iz vrst gozdarjev. Malokateri starši se lahko pohvalijo s podobno tradicijo.

Kako je znal s svojim odnosom prepričljivo in nevsiljivim pristopom vplivati na okolico, je pokazal še par mesecev pred smrtjo, ko sem se po opravih zglasil pri njem. V hiši je skrbel za vnuka, starega 4 leta, ki je bil opremljen kot pravi gozdar s čelado na glavi, pasom in sekirico. In s kakšnim zanosom mi je hitel pripovedovati o svojih vnukih!

Uspešno je vzgajal že drugo generacijo za težaven gozdarski poklic.

Hvala Peter, za vso veliko vloženo delo.

Pokopali smo mogočno drevo, a zapustil si bujno mladje.

Dretnik Karel

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega draga očeta, dedja in pradedja

VAVDI JANEZA

Dne 16. novembra 1983, se je od nas nenadoma poslovil v 83. letu starosti. Iskrena hvala vsem sorodnikom in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih priskočili na

pomoč materialno ali z lepo besedo. Hvala lepa kolektivu TOZD transport in servisi Pameče za podarjen venec. Posebej hvala tudi Ivanu Matku in Ivanu Slemeniku, ki sta prinesla venec in se udeležila pogreba v Lučah.

Zaljujoči: žena in otroci z družinami.

LAPOVČNIKOV MAMI V SPOMIN!

Lapavška mati — Hudej Julijana se je rodila 1905 leta. Priženila se je na Lapovško kmetijo, kjer je bila vzorna mati in še bolj pridna gospodinja. Druga svetovna vojna tej domačiji ni prizanesla, prihajali so borci in aktivisti in dobra mati jim je znala zmeraj postreči. Nikoli niso odšli lačni od Lapovčnika.

Leta so tekla in tako je tudi Julijana postala bolehnja. »Naduha me spravlja od kruha,« tako mi je večkrat tožila. Leto za letom je bilo slabše, tako je letos obnemogla in več mesecev ležala v svoji sobi. Pridna snaha in mož sta ji lajšala zadnje dni življenja.

Od blizu in daleč so prišli znanci, prijatelji, in Lapovško mamo pospremili k zadnjemu počitku.

Na razborskem pokopališču so se od nje poslovili 2. 10. 1983. Vsi pa smo ji zaželeli, naj ji bo lahka razborska zemlja, ki jo je vedno ljubila.

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Štefka Melanšek

ZELJE

Ni več dolgo, ko si bomo spet z novim letom srečo zaželeli, veliko spet prelepih bo besed, da le v miru bi naprej živeli.

Zato bi tudi jaz zaželel vsem, veliko sreče in uspehov polno, vsi smo potrebni sreče, dobro vemo, nesrečnejšim je svet polno.

Ne pozabimo star pregovor ta, da vsak je svoje sreče le kovač, kar si predela človek, to ima, takšen je sistem življenja pač.

Zlatko Skrubej

MONIKA, BARBKA, MOJCA SO POSTALE NAŠE UPOKOJENKE

Monika Bogataj

Barbara Obretan

Marija Švorec

Pred mnogimi leti, ko ste bile še mlada dekleta, polne pričakovanj in načrtov, ste se odločile, da si poiščete svoj kos kruha pri našem obratu v Črni, v našem gozdu in da ostanete zveste tej naši planini.

Ni vam bilo lahko — ženskam, materam, delati v takšnih pogojih, kot ste jih imele v gojitveni skupini na terenu. Pa vendar ste zdržale med vejami; v vetru in mrazu, pa dostikrat tudi v dežju in snegu — 30 let in več.

Vaša složnost in odločnost so bile nam vsem v ponos. Imeli smo vas radi in rekli smo vam včasih kar — »naše babe«. Delo je bilo narejeno, kot je treba in to

povsod, tudi tam, kjer so včasih zatajili moški.

Bile ste steber naše gojitvene skupine in sedaj, ko odhajate v pokoj, se je vaša udarna moč razbila — ostali so le še Francka, Ivanka, Anza in Rade. Gojitvena skupina se je zato razpustila.

Skupaj ste doživeli veliko lepih in pa tudi težkih trenutkov, skupaj ste delili dobro in slabo — in prav je, da se še velikokrat spominjate teh lepih trenutkov, na težke pa hitro pozabite.

In še nekaj ne pozabite, če tudi odhajate v pokoj in se boste posvetile svojemu življenju, da ste še vedno naše, da vas bomo radi srečevali in bomo veseli vaše

družbe, saj ste s svojim delom pripomogle, da smo nekaj zgradili in da nekaj imamo. S svojim delom ste pripomogle, da nam raste lep, mlad gozd, da nam ga ni zarastel plevel ali grmovje in da ga ni poškodoval srnjak.

Hvala za vaše delo. Mi mlajši vam obljublamo, da bomo z vašim delom prav tako složno nadaljevali in se ne bomo ozirali na malenkostne stvari.

Želimo vam, da si v pokoju odpočijete in doživite še veliko lepega in prijateljev, želimo vam zdravja in zadovoljstva ter še na mnogo let.

Miran Čas

ŠPORT LESNE 1983

Skupni rezultati športnih tekmovanj v Lesni 83 po devetih panogah:

ŽENSKKE EKIPE

mesto	ekipa	točk
1.— 2.	TOZD TP Prevalje	13
1.— 2.	TOZD Blagovni promet	13
3.	DSSP Slovenj Gradec	11
4.	DS Interne banke	10
5.	TOZD TIP Otiški vrh	9
6.	TOZD žaga Mušenik	6
7.	TOZD Nova oprema	4
8.	TOZD TIS Pameče	2
9.	TOK gozdarstvo Ravne	1

MOŠKE EKIPE

mesto	ekipa	točk
1.	TOK gozdarstvo Ravne	64
2.	TOZD gozdarstvo Črna	60
3.	TIP Otiški vrh	56
4.	TP Prevalje	53
5.	DSSP Slovenj Gradec	50

6.	TOZD Nova oprema	43
7.	TOZD TIS Pameče	42
8.	TOK gozd. Slovenj Gradec	39
9.	TOZD TP Pameče	35
10.	TOZD TSP Radlje-Podvelka	21
11.	TOK Radlje	16
12.	TOK Dravograd	15
13.	TOZD Gradnje	14
14.—15.	TOZD žaga Mušenik	12
14.—15.	DS Interna banka	12
16.	TOZD Blagovni promet	11
17.—18.	TOZD CLS Otiški vrh	9
17.—18.	TOZD žaga Otiški vrh	9
19.	TOZD gozdarstvo Mislinja	7
20.	TOZD žaga Mislinja	6
21.	TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec	5
22.	TOZD žaga Vuhred	1

Športni ZDRAVO!

Še veliko športnih uspehov!

Edi Kopmajer

**PREGLED PRILIVA IN ODLIVA
ZDRUŽENIH SREDSTEV ZA REKRE-
ACIJO OD 1. 1. DO 8. 11. 1983**

Viri

Stanje sredstev 1. 1. 1983 136.467,80 din
združevanje sredstev za
rekreacijo 1983 (TOZD) 220.000,00 din
Skupaj viri do 8. 11. 1983 356.467,80 din

Poraba:

Plačilo raznih računov
za tekmovalnja 203.617,75 din
Izlet na Triglav 81.782,00 din
Skupaj poraba do
8. 11. 1983 285.399,75 din
Stanje sredstev za
rekreacijo 30. 11. 1983 je 71.068,06 din
T. Križa

Porabo sredstev za rekreacijo bomo
v letu 1983 prekoračili v primerjavi s
planom. Vzrok je izlet na Triglav, saj
smo plairali sredstva 30.000,00, porab-
ljenih pa je bilo ca. 90.000,00. Komisija
za rekreacijo je predvidene povečane
stroške predhodno potrdila. Do konca
leta bomo predvidoma porabili vsa
sredstva, za leto 1984 pa se združujejo
po ZR/83. Ker po zimskem obdobju ra-
bimo precej sredstev za izvedbo tekmo-
vaj na snegu, si bomo morali od zdru-
ženja potrebna sredstva izposoditi iz
združenih sredstev za počitniške do-
move. Le tako bomo lahko realizirali
program tekmovalj v letu 1984.

J. Lenart

ŠAH

Dne 11. 11. 1983 je bilo izvedeno ekip-
no šahovsko tekmovalje v prostorih
hotela Korotan med TOZD Lesna. Na
turnirju je sodelovalo 9 ekip in to: eki-
pa iz TOZD Pameče, ekipa iz DSSP,
ekipa iz TOZD Gozdarstvo Črna in eki-
pa iz TOK Ravne, iz TOZD Prevalje,
iz TOZD Nova oprema, II. ekipa iz
TOZD TOK Ravne. Na turnirju sta tu-
di sodelovali dve ekipi igralcev iz TOZD
Blagovni promet in iz TOZD Nova
oprema.

Posamezne ekipe so zbrale naslednje
število točk:

1. TOZD Nova oprema Slovenj Gra-
dec je dosegla prvo mesto z 22. toč-
kami;
2. TOZD TOK Ravne na Koroškem
je dosegel drugo mesto s 15,5 točke;
3. TOZD tovarna pohištva Pameče je
dosegla tretje mesto z 12,5 točkami;
4. TOZD gozdarstvo Črna je dosegel
četrto mesto z 12. točkami;
5. TOZD tovarna pohištva Prevalje
je dosegla peto z 8. točkami;
6. DSSP Slovenj Gradec je dosegla
6. mesto s 7,5 točkami;
7. TOZD TOK, druga ekipa, je zased-
la 7. mesto s 6,5 točkami.

Ženska ekipa iz Blagovnega prometa
je premagala žensko ekipo iz TOZD
Nova oprema z rezultatom 3:1.

Bernard Rutnik, iur.

Kako teče beseda o organizaciji med delavci v TOZD TSP Radlje — Pod-
velka, nam je napisala njihova delavka

ORGANIZACIJA

V lanski 11. številki Viharnika sem
prebrala sestavek o organizaciji. Bil je
lepo strokovno napisan. Želela bi vam
povedati pol za šalo pol za res, kaj po-
meni »organizacija« nam delavcem v
proizvodnji. Opozarjam vse, da so ime-
na in dnevi izmišljeni — s kančkom
resnice. Delam v skupini (vsi delamo
v skupini) in tako se v ponedeljek
zgodí, da manjka Micka in jo nado-
mešča Jožica, ki ne uboga naših nasve-
tov tako, da teče delo počasneje in re-
čem: »Hanzek, slabo komandiraš!« De-
lo ne teče, torej slaba organizacija! V
torek se prismejem k stroju, a glej, lesa
ni. Janez ga bo pripeljal, ko bo priprav-
ljen viličar in ga bo delovodja našel.
Začnem godrnjati: »Joža, Joža, kje je
les? Moral bi biti tu! Kakšna organi-
zacija pa je to?« V sredo teče delo kot

po maslu. Ko nehamo, je norma lepo
presežena in veseli govorimo: »No, to
vam je organizacija! Tako bi moralo
biti vsak dan!« Pa se delovodja hitro
oglasí: »Ja jutri pa ne bomo delali! Ni
lesa!« Vsi po vrsti preklinjamo organi-
zacijsko, delovodja pa nas tolaži: »Bo že
bolje! Do sobote bo gotovo les.« In res,
les so pripeljali in smo delali. Zado-
voljni smo govorili: »No vidite, pa le
imamo les. Janezek je 'fajn fant', pa je
le dobil les!« Povedala sem vam o enem
tednu. Škoda le, da je samo ena sredo,
moralo bi jih biti »samo« 6 in ena
nedelja.

Povedala sem vam o organizaciji.
Morda se boste strinjali z mano, če
dodam: »Kakšna organizacija — takšni
rezultati!« Organizacija pa je prav tež-
ka stvar, saj sem včasih tudi jaz neor-
ganizirana. O tem pa drugič.

vaša Špela

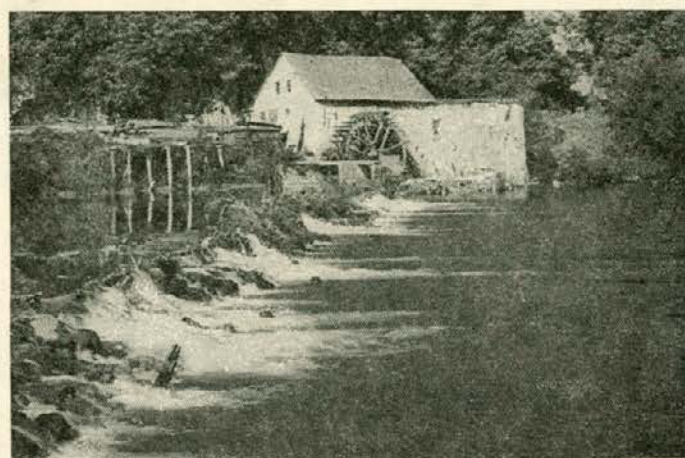
Foto: A. Klemenšek

Nastanek in razvoj žag v Dravski dolini

(ŽAGE NA SLOVENSKEM)

(Nadaljevanje iz 11. številke)

Iz popisa je v seznamu žag šest skupin podatkov. V prvi skupini so podatki o lastniku žage in sicer domače, ledinsko ime (vulgo), priimek in ime zadnjega lastnika žage ter njegovo bivališče. Druga skupina zajema stojišče (položaj) žage glede na obalo vodotoka, katastrsko občino in številko stavbne parcele na kateri stoji žaga. Tem podatkom sledi letna zmogljivost (kapaciteta) žag v kubičnih metrih obeljene hlodovine. Nadaljnji podatki kažejo notranjo opremljenost žag in delovne stroje in sicer: število voz — V, listov — L, cirkularjev — C, čelilnikov — Č, polnojarmenikov — J, tračnih žag — T, cepilnih jarmenikov — Ce. Naslednja skupina podatkov zajema

Dolenjska žaga z velikim pogonskim kolesom

ma vrste pogonov žag: malo vodno kolo — m, veliko vodno kolo — v, vodno turbino — t, parni pogon — p, pogon na lesni plin — pl in električni pogon — e. Zadnji podatki kažejo čas oz. konec obratovanja oz. opustitve žage. Letnica 1946/67 pomeni, da je od leta 1946 do 1967 obratovala kot SLP; oz. 60-e pomeni, da je žaga od leta 1960 elektrificirana.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Pogon s kinetično energijo vode

Veliko pogonsko kolo na korce

